

Годишен консолидиран доклад за
дейността
Доклад на независимия одитор
Годишен консолидиран финансов отчет
БУЛГАРТЕЛ АД

31 декември 2018 г.

Съдържание

Страница

Годишен консолидиран доклад за дейността	i
Доклад на независимия одитор	ii
Консолидиран отчет за финансовото състояние	1
Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	4
Консолидиран отчет за паричните потоци	5
Пояснения към консолидирания финансов отчет	6

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА 2018 ГОДИНА

Приет на заседание на Съвета на директорите на Булгартел АД с Протокол от 29.05.2019 г.

Настоящият доклад за дейността е изготвен в съответствие с разпоредбите на чл. 39 от Закона за счетоводството, изискванията на Търговския закон.

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

I. 1. Предмет на дейност

Групата Булгартел (Групата) се състои от Булгартел АД и дъщерно дружество Булгартел-Скопие ДООЕЛ.

- **Булгартел АД** е еднолично акционерно дружество, регистрирано по реда на Търговския закон.
- **Предметът на дейност на Групата** е търговска, маркетингова и инженерингова дейност по далекосъобщенията, изграждане, използване и поддържане на далекосъобщителни мрежи и информационни системи и предоставяне на далекосъобщителни и информационни услуги, както и всяка друга дейност, която не е забранена със закон.

I. 2. Кратка историческа справка. Правен статут, управление и структура

- Булгартел АД е регистрирано при СГС по ф.д. №13115/2004 г. партиден № 88632 том 1122 стр. 26 и вписано в Търговски регистър с ИТН 131341659.
- Със създаването на Булгартел АД като 100% дъщерно дружество на Булгаргаз ЕАД, се отделя търговската дейност в сферата на телекомуникациите от търговията и транзитирането на природен газ.
Групата-майка първоначално е регистрирано с капитал 300 000 (триста хиляди) лв., разпределени в 300 (триста) поименни непривилегировани акции с право на глас и с номинална стойност 1 000 (хиляда) лв. всяка една.
Към момента Групата е с капитал 6 406 хил. лв. Собствеността на групата-майка е прехвърлена от „Български енергиен холдинг“ ЕАД поравно на "Булгартрансгаз" ЕАД и "Електроенергиен системен оператор" ЕАД.
- Към датата на изготвяне на доклада Групата-майка е с едностепенна система на управление. Групата се ръководи от Общо събрание и Съвет на директорите, който възлага изпълнението на взетите решения, оперативното управление и представителството на Изпълнителен директор.
- **Персонал**
Към 31 декември 2018 г. списъчният брой на персонала на Групата по трудови правоотношения е 16 човека.
- Към 31.12.2018 г., оперираната от Групата преносната мрежа е с обща дължина 2 500 км. и покрива по-голямата част от територията на България. Осъществена е международна свързаност с чуждестранни телеком оператори в посока Румъния, Турция и Македония.

I. 3. Пазарна и инвестиционна стратегия

Бизнес моделът следван от Групата е на алтернативен телекомуникационен оператор от типа „Carrier of the carriers“, предоставящ на българския и европейския пазар наети национални и международни линии, надеждни и лесни за използване телекомуникационни услуги за пренос на данни, видео, транзакции, и насложени IP услуги с гарантирано качество.

Целевият пазар на Групата са телекомуникационните оператори, Интернет доставчиците и системните интегратори, както и корпоративни клиенти с голям международен трафик и развита клонова мрежа в страната и извън нея. Маркетинг

нищата на Групата е предоставяне на естествено защитена преносна среда на телеком оператори.

I. 4. Съответствие и база за изготвяне

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на Булгартел АД и на неговото дъщерно дружество Булгартел – Скопие ДООЕЛ. Финансовият отчет на дъщерното дружество се изготвя за същия отчетен период, както и този на компанията-майка.

Всички вътрешно-групови салда, сделки, приходи и разходи, както и печалби и загуби, които са резултат от вътрешно-групови сделки и са признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се елиминират изцяло.

Консолидираният финансов отчет към 31.12.2018г. е изготвен в съответствие с Международните Стандарти за Финансова Отчетност (МСФО). Консолидираният финансов отчет е изготвен в лева, закръглени до хиляда. Като база за изготвяне е използвана историческата цена.

I. 5. Отговорност на ръководството

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватна счетоводна политика. Ръководството също така потвърждава, че се е придържало към действащите МСФО, приети от ЕС, както и че финансовите отчети са изготвени на принципа на действащото предприятие.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

II. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ГРУПАТА

Финансово-счетоводният анализ се извършва с цел да бъдат изследвани различни показатели, които характеризират финансовото състояние и финансовите резултати на Групата - размер и динамика на извършените разходи и получени приходи; равнище и ефективност на използване на ресурсите; финансови резултати и рентабилност; обращаемост на оборотния капитал; ликвидност и платежоспособността на Групата и т.н.

II. 1. Анализ на финансовия резултат за 2018г.

През 2018 г. Групата реализира нетна загуба е в размер на 589 хил. лв. (при загуба от 550 хил. лв. за 2017г.), или увеличаване на загубата с около 7% спрямо предходен период. Ръководството на Групата е анализирано възможността на Групата да продължи дейността си в бъдеще и е установило, че към момента това зависи от активната подкрепа на едноличните акционери.

Ръководството счита, че Групата може да продължи своята дейност в обозримо бъдеще и следователно, ще бъде в състояние да урежда пасивите си в нормален ход на неговата дейност, без да е необходимо да реализира съществена част от активите си или да предприема други принудителни мерки.

o Приходи

Общите приходи на Групата за 2018 г. са 2 863 хил.лв, което е с 25 х.лв. по-вече от предходен период /2017 г: 2 838 хил. лв./, или 0,89% нарастване.

о Разходи

Оперативните разходи (с изключение на разходите за амортизации) на Групата за 2018 г. са в размер на 2496 х.лв., което е с около 4% по-вече от 2017 г. Амортизационните отчисления са в размер на 822 хил. лв., което представлява 29% от приходите и 32% сравнено с оперативните разходи на Групата за периода. Всички видове разходи са съобразени с текущото финансово състояние и са сведени до необходимостта за нормалното и устойчиво развитие на Групата.

Постигнатите резултати от дейността на Групата за периода, със съпоставими сравнителни данни за предходния период са представени в таблицата, както следва:

ПОКАЗАТЕЛИ, хил. лв.	отчет х.лв.	отчет х.лв.	Изменение 2018/2017	
	31.12.2017	31.12.2018	х.лв.	%
Общо приходи от дейността	2 838	2863	25	0.88%
Общо разходи зат дейността	3 250	3318	68	2.09%
EBITDA	434	367	-67	-15.44%
EBIT	-412	-456	-43	10.44%
EBT	-557	-602	-45	8.08%
Дълготрайни материални активи	8 550	7872	-678	-7.93%
			-1592	-12.66%
Общо активи	12 571	10979		
текущи активи	2 833	1772	-1061	-37.45%
текущи пасиви	3 320	2243	-1077	-32.44%
Парични наличности	469	1145	676	144.14%
Оборотен капитал	-487	-471	16	-3.29%
			-632	-14.31%
Собствен капитал	4 417	3785		
акционерен капитал	6 406	6406	0	0.00%
резерви	413	387	-26	-6.30%
натрупана загуба	-1 845	-2419	-574	31.11%
загуба от текущ период	-550	-589	-39	7.09%
Дългосрочни заеми	1 087	1544	457	42.04%
Численост на персонала, бр	18	16	-2	-11.11%

II. 2. Анализ на финансовото състояние

о Показатели за ефективност

Коефициенти	2017 г.	2018г.	% на изменение
Коефициент на ефективност на разходите (приходи/разходи)	0.87	0.86	-1.19%
Коефициент на ефективност на приходите (разходи/приходи)	1.15	1.16	1.20%

о Показатели за рентабилност

Тъй като Групата реализира нетна загуба, коефициентите за рентабилност са отрицателни.

Показатели	2017 г.	2018 г.	% на изменение
Рентабилност на продажбите (нетна загуба/приходи от продажби)	-19.38%	-20.57%	6.16%
Рентабилност на собствения капитал (нетна загуба/собствен капитал)	-12.45%	-15.56%	24.97%
Рентабилност на активите (нетна загуба/ общо активи)	-4.38%	-5.36%	22.62%

○ Показатели за ликвидност

Ликвидността е предпоставка за платежоспособността на предприятието. Показателите за ликвидност са количествени характеристики на способността на предприятието да изплаща текущите си задължения с наличните краткотрайни активи. В последните не се включват разходите за бъдещи периоди. Показателите за ликвидност в края на отчетния период са:

- **обща ликвидност** (краткотрайни активи/краткосрочни задължения) - **0,79**;
- **абсолютна ликвидност** (парични средства/текущи задължения) - **0,51**

Коефициентът за абсолютна ликвидност е под единица, което означава, че групата към настоящия момент няма много добра ликвидност, поради малкото си налични парични средства.

○ Показатели за платежоспособност

Един от основните показатели за анализ на финансовата автономност на фирмата е коефициентът на платежоспособност. Той изразява степента на покритие на дългосрочните задължения със собствения капитал на компанията.

Коефициенти	2017 г.	2018 г.	% на изменение
Коефициент на платежоспособност (собствен капитал/привлечен капитал)	0.75	0.46	-37.81%
Коефициент на обща задлъжнялост (привлечен капитал/собствен капитал)	1.34	2.15	60.79%

Дългосрочни задължения включват задължения към персонала при пенсиониране в размер на 26 хил. лв. /19хил. лв. за 2017г./, пасиви по отсрочени данъци съответно в размер на 84хил. лв. за 2018г. /97х.лв. за 2017г./ и приходи за бъдещи периоди в размер на 3 297х.лв. при 3 631 хил. лв. за 2017г.)

С решение на СД на БЕХ Протокол 67-2018/20.11.2018г. се променя срока и се удължава гратисен период на плащане на главница по договор за заем №95-2016г. между "Булгартел" АД и "БЕХ" ЕАД. Срок на действие до 31.10.2020г., гратисен период на плащане на главница - 29 месеца считано то 01.11.2016г., срок на изплащане на главница - 19 месеца, считано за периода от 30.04.2019г. до 31.10.2020г.

Към 31.12.2018 г. начислената лихва по кредитното споразумение е в размер на 137 х.лв.

II. 3. Рискови фактори за дейността на Групата

Рискът, свързан с дейността на Групата се определя от въздействието на две отделни категории риск. Първата - систематичен риск - обуславя се от въздействието на макроикономическата среда, в която Групата осъществява своята дейност, който не подлежи на управление от страна на ръководен екип на Групата, но се контролира с цел намаляване на въздействията му. Втората - несистематичения риск, който е

пряко относим към дейността на Групата и в голяма степен може да се управлява от мениджмънта.

II.3.1. Систематичен риск

Инфлационен риск

Инфлационният риск е свързан с вероятността от значително покачване на покупните цени на стоки и услуги, което би довело до намаляване на доходите, а оттам и до свиване на потребителското търсене и ограничаване растежа на икономиката на страната.

Политически риск

Този риск е свързан с вероятността от възникване на външно или вътрешнополитически сътресения и неблагоприятни промени в европейското и/или националното законодателство, в резултат на което средата, в която оперират местните стопански субекти се променя негативно.

Валутен риск

В дейността на Групата като цяло засега не е съществувал валутен риск, тъй като сделките на дружеството се сключват в лева и евро.

Лихвен риск

Лихвеният риск е свързан с възможността лихвените равнища при които Групата финансира своята дейност, да се повишат и в резултат нетните приходи на Групата да намалеят. Този риск се управлява посредством използване на различни източници за финансиране (търговски заеми, вътрешно-фирмена задлъжнялост, банкови кредити и др.)

II.3.2. Несистематичен риск

Секторен риск

Поражда се от влиянието на технологичните промени в отрасъла върху доходите и паричните потоци, агресивността на мениджмънта, силната конкуренция на външни и вътрешни производители и други. По отношение на дейността на Групата секторният риск е висок, тъй като с всяка изминала година се изостря конкурентната борба на телеком пазара. По тази причина Групата се стреми да увеличи относителния дял на международните и транзитните услуги, където рискът е значително по-нисък от този на вътрешния пазар.

Бизнес риск

Бизнес рискът се определя от спецификата на дейност на Групата. Това най-вече е несигурността за получаване на приходи.

Към момента този риск е сравнително висок, поради което Групата полага сериозни усилия за поддържане ежедневен пряк контакт с реалните и потенциални клиенти, гъвкаво реагиране при възникване на проблеми с цел максимална защита на интересите на Групата.

Ценови риск

Динамичността на телеком пазара, финансовата криза, както и съществуващата нелоялна конкуренция прави непредсказуеми ценовите нива на пазара, освен факта, че цените се движат стремително надолу. За противодействие на този риск Групата полага усилия за задържане на лоялни клиенти с персонално отношение и дългосрочни договори за закупуване на услуги от 1 до 3 години.

Финансов риск (Риск на паричния поток)

На фона на финансовата и икономическа криза и фактът, че Групата предоставя услуги на клиенти, работещи във високо-рискова среда, рискът от загуба поради неплащане на задълженията на длъжник за предоставени услуги е висок. За управление и минимизиране на този риск, в Групата ежеседмично се извършва контрол върху събираемостта на вземанията и се прилага консолидиран подход към всеки длъжник – точно изясняване на причините за закъснението в плащанията и прилагане на най-подходящите мерки и методи за събиране на задължението. За ситуации, при които длъжникът регулярно закъснява и не извършва плащания съществува установен ред, при който случаят се предава на адвокатското дружество обслужващо Групата, което предприема съответните действия по събиране на задълженията по съдебен ред.

Повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата има в пояснение 25 и 26 от годишния консолидиран финансов отчет към 31.12.2018 г.

II. 4. Информация за сделки със свързани лица

За годината приключваща на 31 декември 2018 г. между предприятията от Групата на Булгартел АД и предприятията, които са под общ съвместен контрол с Групата са осъществени следните сделки:

В хил. лв.	31.12.2018	31.12.2017
Покупки	513	320
Продажби	93	120
Търговски вземания	1	1
Търговски задължения	2930	3143
в т.ч-ло задължения от получени заеми	2905	2894

II.5. Поети ангажименти, условни задължения и други съществени събития

През годината няма предявени гаранционни или правни иски към Групата. Ръководството на Групата не счита, че съществуват съществени рискове в резултат на динамичната фискална и регулаторна среда в България, които биха наложили корекции в консолидирания финансов отчет за годината, приключила на 31 декември 2018 г.

III. ВАЖНИ СЪБИТИЯ НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА НА СЪСТАВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Не са възникнали коригиращи събития или други значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване.

IV. ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ГРУПАТА

Запазване и разширяване на позицията на доставчик на услуги на международния пазар на едро, разширяване на бизнеса на Балканите в посока Западна Европа и др. Към настоящия момент Групата е реализирала позиции на международния пазар на едро. Много важна задача за компанията е тези позиции да се запазят и да се разшири бизнеса в тази област.

Запазване и разширяване на позицията на доставчик на услуги на националния пазар на едро - От голямо значение за Групата е запазването и особено увеличаването на броя на клиентите от националния пазар на едро както и приходите от тях. Имайки напълно разнообразно географско трасе от всички останали оператори, както и във връзка с технологията на изграждане на оптичното трасе – в защитена зона, компанията има пълни предпоставки за възможности за конкуриране и предоставяне на основни и резервни свързаности на другите лицензирани оператори. От съществено значение за разширяване на приходите е въвеждане на нови услуги, като пречистен трафик и специфична техническа поддръжка. Много от клиентите по страната се нуждаят от техническа поддръжка поради липса на обучени специалисти при изграждане и настройки на услугите, които закупуват от доставчици, както и при предоставянето им на техни клиенти.

Запазване на позицията си на пазара на корпоративни клиенти и развитие на Булгартел като корпоративен доставчик на комуникационни и IT услуги на стратегически клиенти

С цел поддържане на алтернативни източници на приходи, диверсификация, както и реализация на стратегически партньорства за Групата е важно поддържането на клиентска база от пазара на корпоративни клиенти, чрез предлагане на услуги от портфолиото на компанията, предлагане на бündелирани услуги, в зависимост от конкретните нужди на клиента, включващи Бизнес интернет, клиентски частни мрежи за реализиране на директна свързаност между офисите, международни линии, системна интеграция, поддръжка и др.

Този сегмент не е основен фокус на търговски усилия, имайки предвид неизвестността на бранда и липсата на предпоставки за голям обем продажби към момента в този сегмент.

Интеграция на оптичните мрежи на дружествата в БЕХ

Затваряне на оптичен пръстен през северното трасе посредством оптичната мрежа на ЕСО и Булгартрансгаз ще доведе до нови възможности както в разширение на покритието на мрежата и изграждане на нови точки на присъствие на Групата, така и в чисто технологично отношение. Би се осигурила възможност за оптималното използване на вече въведената MPLS технология, с което да бъдат удовлетворени най-съвременните изисквания на клиентите по отношение на технологичните възможности на тази платформа, както и да се осигури възможност за използването на едно от основните ѝ качества – автоматично възстановяване на свързаност по алтернативно трасе. Друго основно предимство на тази технология е приоритизация на трафика и по-добро уплътнение на закупената честотна лента от клиента.

Модернизация и оптимизация на мрежата и развитие на продуктовото портфолио - Въвеждането на MPLS технологията осигури възможност за надеждно предоставяне на съществуващите Ethernet базирани услуги и може да осигури възможност за автоматично възстановяване на отпаднала трасета при наличие на алтернативен път между съответните точки на свързване. Освен, че се е наложила като предпочитана технология на пазара в момента технологията е предпоставка за развитие и предоставяне на специфични клиентски решения.

В следващите две години преносът на данни на ниво 100 Гбпс ламбда ще бъде предпочитан от международните и ще измести традиционните 10 Гбпс ламбди. Би могло да се извърши и оптимизация на мрежата за национално покритие, като опорната мрежа се изгради изцяло по новата 100 Гигабитова мреж.

Инвестиции

За 2019 година се предвиждат средства, осигуряващи нормално функциониране на мрежата и услугите, както и инвестиции, които ще бъдат направени за разширение на мрежата, свързани с директни продажби на други национални и международни оператори.

Персонал

Политиката на Групата по отношение мотивацията, стимулирането, заплащането на персонала и разработването на компетентностите модели, цели формиране във всеки служител на удовлетвореност от работата му и ясни позиции относно това какво поведение е необходимо за успешното му трудово представяне. Стратегиите за привличане, поддържане и постигане на съгласие с персонала са едни от най-важните и основни за мениджмънта на Групата и се разработват на основата на теориите за мотивацията, както и на стратегически подходи при разработването на компетентностен модел.

И през 2019 година ръководството на Групата регулярно ще идентифицира къде са най-големите затруднения в бизнеса и посредством това ще се дефинират сферите и темите за обучение. Програмата за обучение има за приоритет предимно вътрешните обучения и участието на Групата в европейски проекти за развитие на човешките ресурси. Към момента Групата разполага с висококвалифицирани специалисти, преминали всички курсове за получаване на степен Cisco Professional и необходимото обучение за работа с наличното DWDM оборудване на Infinera.

V. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

Групата няма и не предвижда инвестиции в областта на научноизследователската и развойна дейност, тъй като предметът не предполага подобни действия.

VI. ИНФОРМАЦИЯ ИЗИСКВАНА ПО РЕДА НА ЧЛ. 187Д И ЧЛ. 247 ОТ ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН

Регистрираният капитал на Групата-майка се състои от 6 406 на брой поименни акции с право на глас с номинална стойност в размер на 1 000 лв. за акция. На 10.11.2017г. с решение протокол 69-2017/07.11.2017г. на СД на „Български енергиен холдинг“ ЕАД, се джирисват безусловно и неотменимо с Временно удостоверение № 003 от 23.10.2017, удостоверяващо права върху записани и изцяло платени 3 203 / три хиляди двеста и три/ броя поименни акции, с номинална стойност BGN 1000/ хиляда лева/ всяка, с номера от №0001 до № 3 203, на "Електроенергиен Системен Оператор" ЕАД вписано в Търговския регистър по вписванията с ЕИК 175201304, представляващи 50% / петдесет процента/ от капитала на Булгартел АД и Временно удостоверение № 004 от 23.10.2017, удостоверяващо права върху записани и изцяло платени 3 203 / три хиляди двеста и три/ броя поименни акции, с номинална стойност BGN 1000/ хиляда лева/ всяка, с номера от № 3 204 до № 6 406 на "Булгартрансгаз" ЕАД вписано в Търговския регистър по вписванията с ЕИК 175203478 представляващи 50% / петдесет процента/ от капитала на Булгартел АД. Промяната е отразена в Търговския регистър по партидите на новите акционери. На 18.12.2018г. в Търговския регистър по партидата на Булгартел е отразена промяната в провноорганизационната форма.

Към датата на изготвяне на отчета Групата - майка е акционерно дружество.

Членовете на Съвета на Директорите на „Булгартел“ АД не притежават и не са притежавали, придобивали или прехвърляли акции и облигации на Групата, също както и нямат права да придобиват такива.

На състояло се общо събрание на акционерите от 11.12.2018г. е взето решение за освобождаване на Никола Васков Василев като Изпълнителен член на СД и назначаването на негово място на Пламен Огнянов Църноречки.

Към 31 декември 2018 г., Съветът на директорите се състои от следните членове:

1. Моника Александрова
2. Ирена Узунова
3. Пламен Църноречки

Изпълнителен Директор на Групата-майка към 31 декември 2018 г. е Пламен Църноречки.

Групата не притежава собствени акции.

Възнагражденията, получени от членовете на Съвета на Директорите и Изпълнителния Директор на „Булгартел“ АД през 2018 г. са общо 122 хил. лв.

През годината няма придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на съветите акции и облигации на Групата.

Членовете на съветите нямат право да придобиват акции и облигации на Групата. Участието към 31.12.2018г. на членовете на Съвета на Директорите на „Булгартел“ АД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети, е както следва:

- Моника Александрова - члена на СД на "Интер Експо и конгресен център" АД, управител и едноличен собственик на капитала на "РПР Партньорс" ЕООД
- Ирена Узунова - председател на СД на "Многопрофилна болница за активно лечение" АД гр. Хасково
- Никола Василев - без участие
- Пламен Църноречки- без участие

"Булгартел" АД не е сключвало каквито и да е договори по смисъла на чл.240б от Търговския закон.

VII. НАЛИЧИЕ НА КЛОНОВА МРЕЖА

Групата няма клонове.

Дата 23.05.2019 г.

Пламен Църноречки
Изпълнителен директор
Булгартел АД

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на
„Булгартел“ АД
гр. София

Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет

Квалифицирано мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет „Булгартел“ АД и неговото дъщерно дружество („Групата“), съдържащ консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018 г. и консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидиран отчет за промените в собствения капитал и консолидиран отчет за паричните потоци за периода, завършващ на тази дата, както и подбрани пояснителни приложения и информация към консолидирания финансов отчет.

По наше мнение, с изключение на възможния ефект от въпросите описани в раздела от нашия доклад „База за изразяване на квалифицирано мнение“, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти финансовото състояние на Групата към 31 декември 2018 г. и нейните финансови резултати от дейността и паричните потоци за периода, завършващ на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство.

База за изразяване на квалифицирано мнение

Към 31 декември 2018 г. Дружеството-майка „Булгартел“ АД е страна по дългосрочни договори с клиенти, съгласно условията, по които възнаграждението е получено авансово в началото на срока на договора. Към 31 декември 2018 г. Дружеството-майка „Булгартел“ АД отчита задължения по предплатени услуги от клиенти в общ размер на 3 746 хил.лв. (в позиция Други нетекущи задължения в консолидирания отчет за финансовото състояние са представени 3 297 хил.лв., представляващи нетекущата част от тези задължения и в позиция текущи Търговски и други задължения текущата част в размер на 449 хил.лв). При определянето на цената на сделката по дългосрочните договори Групата не е оценила и не е отразила в консолидирания финансов отчет ефекта от съществуването на значителен компонент на финансиране в дългосрочните договори, поради което ние не бяхме в състояние да получим достатъчни одиторски доказателства, за да се убедим с достатъчна степен на сигурност

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР (продължение)

относно прилагането на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти по отношение на значителния компонент на финансиране в дългосрочните договори и представянето на възможните ефекти от отчитането на финансиращите компоненти по дългосрочните договори в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход отделно от приходите от договори с клиенти.

Към 31 декември 2018 г. в стойността на „Имоти машини и съоръжения“ са включени разходи за придобиване на активи в размер на 1 146 хил.лв. (31.12.2017 г.: 1 146 хил.лв.), във връзка с изграждане на оптично трасе (бележка 6 „Имоти машини и съоръжения“), възникнали в предходни периоди. Ние не бяхме в състояние да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства за възстановимата стойност на тези активи, за да се убедим с достатъчна степен на сигурност относно стойността им и да определим дали са необходими корекции в размера на тези активи и евентуалния размер на обезценка.

Групата представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018 година, търговски и други вземания в размер на 427 хил.лв (пояснение 9). За търговски вземания в размер на 167 хил.лв. не са отчетени никакви кредитни загуби, а от тях 162 хил.лв. не са потвърдени от външни източници. Следователно, въпреки извършените алтернативни одиторски процедури, ние не получихме достатъчни и убедителни доказателства, относно съществуването и възстановимата им стойност и дали не са надценени и в каква степен спрямо тяхната реална събираемост.

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит, приложим в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с тези изисквания. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето квалифицирано мнение.

Съществена несигурност, свързана с предположението за действащо предприятие

Обръщаме внимание на Пояснение 2 „Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет“, където Групата е оповестила, че към 31 декември 2018 г. е отчетена нетна загуба за периода в размер на 589 хил. лв. и натрупана загуба в размер на 3 008 хил. лв. Към 31 декември 2018 г. собственият капитал на Групата в размер на 3 785 хил. лв. е под размера на акционерния капитал, който е 6 406 хил. лв. Тези обстоятелства са индикатор, че е налице съществена несигурност, която би могла да породии значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие без подкрепата на собствениците и други източници на финансиране.

Нашето мнение не е модифицирано по отношение на този въпрос.

Параграф по други въпроси

Консолидираният финансов отчет на „Булгартел“ АД за годината, приключила на 31 декември 2017 г., е одитиран от друг одитор, който е изразил немодифицирано мнение върху този отчет на 10 май 2018 г., със съществена несигурност, свързана с предположението за действащо предприятие и с параграф за обръщане на внимание относно промяна на акционерното

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР (продължение)

участие, която към датата на издаване на одиторския доклад не е била отразена в Търговския регистър.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Както е описано в раздела „База за изразяване на квалифицирано мнение“ по-горе, ние не бяхме в състояние да получим достатъчно и уместни одиторски доказателства относно посочените в този раздел въпроси. Съответно ние не сме в състояние да достигнем до заключение дали другата информация не съдържа съществено неправилно докладване във връзка с тези въпроси.

Отговорност на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето консолидирани финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване на способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС и Закона за независимия финансов одит,

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР (продължение)

винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата;
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие;
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидирания финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне;
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с ръководството и лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР (продължение)

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- (а) информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидирания финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет, върху който сме изразили квалифицирано мнение в „Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет“ по-горе.
- (б) консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с приложимите законови изисквания;
- (в) в резултат на придобитото познаване и разбиране на дейността на Групата и средата, в която тя функционира, не сме установили случаи на съществено невярно представяне в доклада за дейността, с изключение на възможните ефекти описани в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ в „Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет“;

д-р Мариана Михайлова
Управител
РСМ БГ ЕООД
Одиторско дружество

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

31 май 2019 г.

Гр. София, ул. проф. Фритьоф Хансен 9, ет.7, България

Консолидиран отчет за финансовото състояние за годината, завършваща на 31 декември 2018 г.

	Пояснение	31 декември 2018 г. '000 лв.	31 декември 2017 г. '000 лв.
Активи			
Нетекущи активи			
Машини и съоръжения	6	7 872	8 550
Нематериални активи	7	968	1 091
Други нетекущи вземания	9	367	97
Нетекущи активи		<u>9 207</u>	<u>9 738</u>
Текущи активи			
Материални запаси	8	199	195
Търговски и други вземания	9	427	2 168
Търговски вземания от свързани лица	24	1	1
Парични средства	10	1 145	469
Текущи активи		<u>1 772</u>	<u>2 833</u>
Общо активи		<u>10 979</u>	<u>12 571</u>

Настоящият финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 29.05.2019 г.

Съставил:
/Олга Божинова/

Изпълнителен директор:
/Пламен Църоречки/

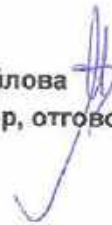
Дата на съставяне: 23.05.2019 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата: 31.05.2019 г.

д-р Мариана Михайлова
Управител
РСМ БГ ЕООД
Одиторско дружество

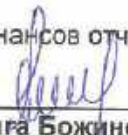
д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Консолидиран отчет за финансовото състояние за годината, завършваща на 31 декември 2018 г. (продължение)

	Пояснение	31 декември 2018 г. '000 лв.	31 декември 2017 г. '000 лв.
Собствен капитал и пасиви			
Собствен капитал			
Акционерен капитал	11.1	6 406	6 406
Други резерви	11.2	237	237
Резерв от преоценка на нефинансови активи	11.4	158	174
Резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи	11.3	(1)	2
Резерв от преизчисление на чуждестранна дейност		(7)	(7)
Натрупана загуба		(3 008)	(2 395)
Общо собствен капитал		3 785	4 417
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Получени заеми от свързани лица	24	1 544	1 087
Други нетекущи задължения	14	3 297	3 631
Пенсионни задължения към персонала	12.1	26	19
Отсрочени данъчни пасиви	13	84	97
Нетекущи пасиви		4 951	4 834
Текущи пасиви			
Получени заеми от свързани лица	24	1 361	1 807
Търговски и други задължения	14	790	1 188
Търговски задължения към свързани лица	24	25	249
Пенсионни и други задължения към персонала	12.1	67	76
Текущи пасиви		2 243	3 320
Общо пасиви		7 194	8 154
Общо собствен капитал и пасиви		10 979	12 571

Настоящият финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 29.05.2019 г.

Съставил:
/Олга Божинова/

Изпълнителен директор:
/Пламен Църоречки/

Дата на съставяне: 23.05.2019 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата: 31.05.2019 г.

д-р Мариана Михайлова
Управител
РСМ БГ ЕООД
Одиторско дружество

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Поясненията към годишния консолидиран финансов отчет от стр. 6 до стр. 49 представляват неразделна част от него.

**Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия
всеобхватен доход за годината,
завършваща на 31 декември 2018 г.**

	Пояснение	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Приходи от продажби	15	2 820	2 809
Други приходи	16	43	29
Разходи за материали	17	(40)	(41)
Разходи за външни услуги	18	(1 650)	(1 562)
Разходи за персонала	19	(774)	(758)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	6, 7	(822)	(846)
Други разходи	20	(32)	(43)
Загуба от оперативна дейност		(455)	(412)
Финансови разходи	21	(160)	(196)
Финансови приходи	21	13	51
Загуба преди данъци		(602)	(557)
Приходи от данък върху дохода	22	13	7
Загуба за годината		(589)	(550)
Друга всеобхватна загуба:			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи		(3)	(1)
Друга всеобхватна загуба нетно от данъци		(3)	(1)
Общо всеобхватна загуба за годината, нетно от данъци		(592)	(551)

Настоящият финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 29.05.2019 г.

Съставил:
/Олга Божинова/

Изпълнителен директор:
/Пламен Църоречки/

Дата на съставяне: 23.05.2019 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата: 31.05.2019 г.

д-р Мариана Михайлова
Управител
РСМ БГ ЕООД
Одиторско дружество

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Поясненията към годишния консолидиран финансов отчет от стр. 6 до стр. 49 представляват неразделна част от него.

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, завършваща на 31 декември 2018 г.

Всички суми са представени в '000 лв.

Салдо към 1 януари 2018 г.

Ефект от приемането на новите счетоводни стандарти

Салдо към 1 януари 2018 г. (преизчислено)

Загуба за периода

Друга всеобхватна загуба

Общо всеобхватна загуба

Прехвърляне на резерв в натрупувана загуба

Салдо към 31 декември 2018 г.

Всички суми са представени в '000 лв.

Салдо към 1 януари 2017 г.

Загуба за периода

Друга всеобхватна загуба

Общо всеобхватна загуба

Салдо към 31 декември 2017 г.

Настоящият финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 29.05.2019 г.

Съставил: Юлга Божинова

Дата на съставяне: 23.05.2019 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата: 31.05.2019 г.

д-р Мариана Михайлова

Управител

РСМ БГ ЕООД

Одиторско дружество

Изпълнителен директор:

Пламен Църоречки

Регистриран одитор, отговорен за одита

Поясненията към годишния консолидиран финансов отчет от стр. 6 до стр. 49 представляват неразделна част от него.

Акционерен капитал	Други резерви	Резерв от преоценки на задължения по дефинирани доходи	Резерв от преизчисления на чуждестранна дейност	Преоценъчен резерв на нефинансови активи	Натрупувана загуба	Общо собствен капитал
6 406	237	2	(7)	174	(2 395)	4 417
-	-	-	-	-	(40)	(40)
6 406	237	2	(7)	174	(2 435)	4 377
-	-	-	-	-	(589)	(589)
-	-	(3)	-	-	-	(3)
-	-	(3)	-	-	(589)	(592)
-	-	-	-	(16)	16	-
6 406	237	(1)	(7)	158	(3 008)	3 785
Акционерен капитал	Други резерви	Резерв от преоценки на задължения по дефинирани доходи	Резерв от преизчисления на чуждестранна дейност	Преоценъчен резерв на нефинансови активи	Натрупувана загуба	Общо собствен капитал
6 406	237	3	(7)	174	(1 845)	4 968
-	-	-	-	-	(550)	(550)
-	-	(1)	-	-	-	(1)
-	-	(1)	-	-	(550)	(551)
6 406	237	2	(7)	174	(2 395)	4 417

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, завършваща на 31 декември 2018г.

Пояснение	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	3 796	2 763
Плащания към доставчици	(1 842)	(1 283)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(698)	(720)
Плащания за данъци	(20)	(51)
Други постъпления / (плащания) за оперативната дейност	(50)	(22)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	<u>1 186</u>	<u>687</u>
Инвестиционна дейност		
Придобиване на машини и съоръжения	(385)	(263)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	<u>(385)</u>	<u>(263)</u>
Финансова дейност		
Платени лихви по заем	(125)	(148)
Нетен паричен поток от финансова дейност	<u>(125)</u>	<u>(148)</u>
Нетна промяна в парични средства	676	276
Парични средства в началото на периода	10 469	193
Парични средства в края на периода	<u>1 145</u>	<u>469</u>

Настоящият финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 29.05.2019 г.

Съставил: Олга Божинова

Изпълнителен директор: Пламен Цъворечки

Дата на съставяне: 23.05.2019 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата: 31.05.2019 г.

д-р Мариана Михайлова
Управител
РСМ БГ ЕООД
Одиторско дружество

д-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на Булгартел АД и неговото дъщерно предприятие Булгартел Скопие ДООЕЛ, притежавано 100% („Групата“) се състои в изграждане, използване и поддържане на далекосъобщителни мрежи и информационни системи и представянето на далекосъобщителни и информационни услуги.

Предприятието-майка Булгартел АД има основен предмет на дейност търговска, маркетингова и инженерингова дейност по далекосъобщенията, изграждане, използване и поддържане на далекосъобщителни мрежи и информационни системи и представянето на далекосъобщителни и информационни услуги. Булгартел АД е с капитал 6 406 хил. лв. Групата е с адрес на управление в гр. София бул. П. Владигеров 66.

Булгартел АД е акционерно дружество с едностепенна система на управление.

Към 31 декември 2018г., Съветът на директорите се състои от следните членове:

1. Моника Александрова
2. Ирена Узунова
3. Пламен Църноречки

Изпълнителен директор на Групата-майка към 31 декември 2018г. е Пламен Църноречки.

2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Групата. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2017 г.), освен ако не е посочено друго.

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Групата отчита нетна загуба за периода в размер на 589 хил. лв. и натрупана загуба в размер на 3 008 хил. лв. Към 31 декември 2018г. собственият капитал на Групата е в размер на 3 785 хил. лв. и е под размера на акционерния капитал, който е 6 406 хил. лв. Съгласно чл. 252, ал.1 от Търговския закон Общото събрание на акционерите на Булгартел АД следва до една година да вземе решение за предприемане на мерки за привеждане на капитала в съответствие с изискванията на националното законодателство. Текущите пасиви превишават текущите активи с 471 хил.лв.

Тези обстоятелства показват наличието на съществена несигурност, която може да породви съмнение относно възможността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие без подкрепата на собствениците и други източници на финансиране.

Ръководството счита, че Групата може да продължи своята дейност като действащо предприятие в обозримо бъдеще и следователно, ще бъде в състояние да урежда пасивите си в нормалния ход на неговата дейност, без да е необходимо да реализира съществена част от активите си или да предприема други принудителни мерки.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Общи положения

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и разяснения, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС и съответно от Международния комитет за разяснения на МСФО (КРМСФО).

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2018 г., са настъпили промени в счетоводната политика на Групата относно принципите, правилата и критериите за отчитане, както и на представянето и оповестяванията на финансова информация за търговски вземания, предоставени заеми, и приходи от договори с клиенти.

Групата е приложило за първи път МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ и МСФО 9 „Финансови инструменти“.

В резултат на избраните методи за преминаване от Групата при прилагането на тези стандарти, съпоставимата информация в този консолидиран финансов отчет не е била преизчислена, за да отрази изискванията на новите стандарти.

Ефектът от първоначалното прилагане е признат като корекция на непокрита загуба на датата на първоначалното прилагане (1 януари 2018 г.).

Значителните промени в счетоводната политика и ефектите от първоначалното прилагане са описани в Бележка 3.2. „Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2018 г.“ и са отчетени ефектите от промяната в счетоводната политика, във връзка с измененията на МСФО, приети от ЕС и влизащи в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2018 г. Ефектът от първоначалното прилагане на тези стандарти е основно свързан с увеличение на признатата обезценка за очаквани кредитни загуби на финансови активи (Бележка 3.2.).

За първи път през 2018 година се прилагат и някои други изменения и разяснения, но те не оказват ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата. Групата не е приела стандарти, разяснения или изменения, които са публикувани, но все още не са влезли в сила.

3.2 Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2018 г.

Групата прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане за периода, започващ на 1 януари 2018г.:

МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“

МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ и свързаните разяснения към МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ (наричани по-нататък МСФО 15) заместват МСС 18 „Приходи“, МСС 11 „Договори за строителство“, както и няколко разяснения свързани с приходите. Новият стандарт изменя изискванията за признаване на приходи и установява принципи за докладване на информацията относно естеството, размера, времето и несигурността на приходите и паричните потоци, произтичащи от договори с

клиенти. МСФО 15 въвежда нов, пет-стъпков модел за отчитане на приходите, произтичащи от договори с клиенти, и изисква приходите да се признават в размер, който отразява възнаграждението, на което предприятието очаква да има право в замяна на прехвърлените на клиента стоки или услуги. МСФО 15 изисква от предприятията да упражняват преценка, при отчитане на всички уместни факти и обстоятелства, когато прилагат всяка една стъпка от модела по отношение на договорите с техните клиенти.

Новият стандарт е базиран на принципа, че приходите се признават, когато контролът върху стоката или услугата се прехвърли на клиента. Приходите, които имат съществен ефект за Групата основно са свързани с договори за продажба на телекомуникационни услуги за пренос на данни, насложени IP услуги по отдаване под наем на национални и международни линии, и други. Продажбите се извършват съгласно сключени договори с клиенти. Договорите с клиентите за продажба отговарят на критериите за отчитане на договор с клиент.

Прилагането на МСФО 15 за първи път в Групата засяга главно следните области:

- включване на допълнителни оповестявания в консолидирания финансов отчет;
- идентифициране на задълженията за изпълнение.

(а) Преход, оценка и признаване

Според оценката на ръководството, прилагането на стандарта няма значителен ефект върху консолидирания финансов отчет, тъй като не променя момента на признаване на приходите и тяхната стойност.

Групата е оценила ефектите от прилагането на новия стандарт МСФО 15 върху консолидираните си финансови отчети и не е идентифицирала области, които да бъдат засегнати и които да окажат влияние върху стойностите на неговите приходи от дейността и/или вземанията, доколкото не се очаква съществена промяна в бизнес модела, нито промяна във времевия хоризонт на прехвърляне на контрола към клиентите от оказваните от Групата услуги или отчитането на продажбите на електрическа енергия и други краткотрайни активи. Допълнителна информация за счетоводните политики на Групата, свързани с признаването на приходи по договори с клиенти, е представена в бележка 4.5.

МСФО 9 „Финансови инструменти“

МСФО 9 установява нови принципи, правила и критерии класификация и оценка на финансови активи и финансови пасиви, отписване на финансови инструменти, обезценка на финансови активи и счетоводно отчитане на хеджирането и заменя МСС 39 „Финансови инструменти: Признаване и оценяване“. Въведени са нови класификационни критерии и групи на финансовите активи, нови правила за тяхното последващо оценяване и признаването на приходите от лихви. Също така МСФО 9 установява нов подход за измерване на обезценки – на база очакваните кредитни загуби.

Подробна информация за новата счетоводна политика и ефектът от промяната спрямо прилаганата преди това счетоводна политика, са представени по-долу.

(а) Преход

Групата е приела МСФО 9 на определената дата на влизане в сила (1 януари 2018 г.) и не произчислява сравнителната информация

Групата се възползва от освобождаването в параграф 7.2.15 от МСФО 9 от произчисляване на предходни периоди по отношение на класификацията и

обезценката на финансовите инструменти. Кумулативният ефект от първоначалното прилагане е признат като корекция на непокрита загуба на датата на първоначалното прилагане (1 януари 2018 г.).

(б) Класификация и оценка

МСФО 9 въвежда нов подход за класификация на финансовите активи, който се базира на характеристиките на договорните парични потоци на финансовите активи и бизнес модела, в който те се управляват. Влиянието на МСФО 9 върху класификацията и оценката на финансовите активи е представена по-долу.

Значителна част от притежаваните финансови активи се държат от Групата с цел събиране на свързаните с тях договорни парични потоци. Ръководството на Групата е преценило, че финансовите активи представляващи търговски и други вземания, вземания от свързани лица, които по МСС 39 са били класифицирани като „кредити и вземания“ и оценявани последващо по амортизирана стойност към 31 декември 2017 г., ще се държат от Групата с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви (прилаган бизнес модел). Тези финансови активи са класифицирани и ще се оценяват последващо по МСФО 9 по амортизирана стойност.

Ефектът от приемането на МСФО 9 върху балансовите стойности на финансовите активи на 1 януари 2018 г. е свързан основно с новите изисквания за обезценка на финансовите активи и оценяването по справедлива стойност през друг всеобхватен доход на капиталовите инструменти, които по МСС 39 са били представяни по цена на придобиване.

Оценъчна категория		Ефекти от прилагане на МСФО 9			
Финансови активи	Финансови активи	Салдо	Рекласификация	Очаквани кредитни загуби/Очаквана кредитна загуба	Салдо
съгласно МСС 39	съгласно МСФО 9	31.дек 2017 г. МСС 39			01.яну 2018 г. МСФО 9
Текущи финансови активи					
Кредити и вземания от клиенти	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	1 846	(40)	1 806
			1 846	(40)	1 806

(в) Обезценка на финансови активи

МСФО 9 заменя модела на „понесените загуби“ в МСС 39 с модела на „очакваните кредитни загуби“. Съгласно разпоредбите на МСФО 9, загубите от обезценка следва да се признават по-рано, отколкото тези според МСС 39.

Моделът на очакваните кредитни загуби има ефект върху търговските вземания на Групата. За активи по договор, произтичащи от МСФО 15 и за търговски вземания Групата прилага опростен подход за признаване на очакваните кредитни загуби, тъй като те не съдържат съществен компонент на финансиране.

Търговските вземания, към 1 януари 2018 г. са обезценени чрез увеличаване на коректива за обезценка и са признати в началното салдо на неразпределената печалба към 1 януари 2018г. при преминаването към МСФО 9.

	До 30 дни	Между 30 и 60 дни просрочие	Между 60 и 90 дни просрочие	Над 90 дни просрочие	Общо
1 януари 2018 г.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Очакван процент загуба	2%	-	-	-	
Брутна отчетна стойност	1 854	9	5	146	2 014
Признати очаквани кредитни загуби и загуба от обезценка	40	-	-	-	40

Натрупаната загуба от обезценка на търговски вземания към 31 декември 2017 г. се равнява с началното салдо на натрупаната обезценка към 1 януари 2018 г., както следва:

	Обезценка на търговски вземания хил. лв.
Към 31 декември 2017 г. – изчислена съгласно МСС 39	-
Суми, признати в натрупана загуба	40
Към 1 януари 2018 г. – изчислена съгласно МСФО 9	40

Групата е приела следните нови и ревизирани стандарти и разяснения, които са задължителни за прилагане от 1 януари 2018 г. които не оказват ефект върху финансовото състояние и резултатите от дейността й.

Годишни подобрения на МСФО 2014-2016 г., в сила от 1 януари 2018 г., приети от ЕС

- МСФО 1 "Прилагане за първи път на МСФО"

МСС 28 "Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия

3.3 Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Към датата на одобряване за издаване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила (и/или не са приети от ЕК) за годишни периоди, започващи на 1 януари 2018 г. нови стандарти, променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от Групата. От тях ръководството на Групата е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти в консолидираните финансови отчети за следващи периоди, като по-долу е оповестено как може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Групата приеме тези стандарти за първи път.

МСФО 16 „Лизинг“ – приет от ЕС на 31 октомври 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.);

Този стандарт е с изцяло променена концепция и въвежда значителни промени в отчитането на лизинги особено от страна на лизингополучателите. Въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинги с цел по-достоверно представяне на тези сделки. Стандартът ще замени действащия до този момент

стандарт МСС 17 *Лизинг*, КРМСФО 4 *Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг*, ПКР-15 *Оперативен лизинг – стимули* и ПКР-27 *Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг*. Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно третиране на лизингите при лизингополучателите за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца, като ще се признава актив „право на ползване“, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита задължението по тези договори. Съгласно МСФО 16 за договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който предоставя правото за контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение. МСС е включил право на избор за някои краткосрочни лизинги и лизинги на малоценни активи, като това изключение може да бъде приложено само от лизингополучателите.

В допълнение, МСФО 16 изисква от лизингополучателите и лизингодателите да правят по-подробни оповестявания спрямо тези по МСС 17.

МСФО 16 установява принципи и правила за признаване, оценка, представяне и оповестяване на лизинга.

Естество на промяната

Отчитане при лизингополучателя

МСФО 16 установява лизингополучателите да отчитат всички лизинги по единен модел, който налага балансовото им признаване, аналогично на отчитането на финансовия лизинг по МСС 17. Съгласно новия стандарт един договор съдържа лизинг, ако той прехвърля правото да се контролира ползването на даден идентифициран актив за определен период от време срещу възнаграждение. При стартирането на лизинга се признава актив, под формата на „правото на ползване“ на отдадения актив, и финансов пасив, представляващ настоящата стойност на задължението за плащане на лизинговите суми. Единствените изключения са лизингови договори с кратък срок и/или ниска стойност. Лизингополучателите ще признават разходи за лихви по лизинговото задължение и респ. амортизационен разход – за формирания актив: „право на ползване“. Допълнително, те ще трябва да отчитат преоценка на лизинговото задължение при настъпване на определени събития (като например, промени в условията на лизинговия договор, промени в бъдещите лизингови плащания поради промени в определени величини (индекс, процент и др.под.), които се използват при изчислението на лизинговите плащания). В тези случаи лизингополучателите признават промените като корекция на пасива по лизинговото задължение и на правото за ползване на актива.

Ако лизингополучателите изберат да ползват облекченията на стандарта за лизингови договори с кратък срок и/или на ниска стойност, то лизинговите плащания, свързани с тези договори следва да се отчитат като разходи на линеен принцип през периода на договора или на друга систематична база близка до отчитането на оперативен лизинг по МСС 17.

Ефект

Ръководството е в процес на оценяване на ефекта от прилагането на стандарта. Стандартът ще засегне основно оперативните лизинги на Групата в качеството му на лизингополучател. Към датата на консолидирания финансов отчет тя има неотменими ангажименти по договори в размер на 397 хил. лв., представляващи предплатени наеми, които ще бъдат рекласифицирани като „Активи с право на ползване“ на 01.01.2019 г. Това са дългосрочни договори свързани с наем на влакна, гаранционна поддръжка и колокация.

Дата на прилагане

МСФО 16 е задължителен за приложение за финансовата година, започваща на 1 януари 2019 г. Групата е решила да не го прилага по-рано. Тя е избрала модифицирано ретроспективно приложение на новите правила на стандарта, от 1.01.2019 г. Сравнителните данни за годината (2018 г.), предшестваща първоначалното прилагане няма да бъдат преизчислявани.

Групата ще оцени активите "право на ползване" на всички лизингови договори по сума, равна на задълженията за лизинги, коригирана със сумата на всички авансово платени или начислени лизингови плащания, признати непосредствено преди датата на първоначално прилагане.

КРМСФО 22 "Сделки и авансови плащания в чуждестранна валута" в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

Разяснението дава насоки как да се отчитат авансови постъпления или плащания съответно на непарични активи или непарични пасиви преди Групата да е признало свързания с тях актив, разход или приход. Датата на сделката за целите на определяне на обменния курс е датата на първоначалното предплащане за непаричен актив или за пасив по отсрочени приходи. Ако има няколко авансови плащания или постъпления, за всяко отделно плащане се определя дата на сделката.

КРМСФО 23 „Несигурност, свързана с данъчни третирания на данъци върху дохода“ – (приет от ЕС на 23 октомври 2018 г., в сила за годишни периоди от 1 януари 2019 г.). Дават се насоки за прилагане на изискванията за признаване и оценяване на МСС 12 „Данъци върху дохода“, когато съществува несигурност, свързана с данъчни третирания на данъци върху дохода (т.е. несигурност дали избраното от предприятието данъчно третиране ще бъде прието от данъчните власти съгласно данъчното законодателство). Когато съществува несигурност, предприятието признава и оценява текущи или отсрочени данъчни пасиви или активи съгласно МСС 12 като определя облагаеми печалби, данъчни загуби, данъчни основи и ставки;

Изменения на различни стандарти „Подобрения в МСФО (цикъл 2015-2017)“ – (в сила за годишни периоди от 01 януари 2019 г., не е приет от ЕК);

Изменения в МСС 19 „Доходи на наети лица“ – Изменение, съкращаване или уреждане на плана – (в сила за годишни периоди от 1 януари 2019 г., не е приет от ЕК). Изменението изисква от предприятията да използват актуализирани актюерски предположения за определяне на разходите за текущ стаж и нетната лихва за оставащия период от годишния отчетен период след извършването на промяна в плана, съкращение или уреждане.

МСФО 17 „Застрахователни договори“

Изменение в МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и в съвместно контролирани предприятия“

КРМСФО 23 „Несигурност относно отчитането на данък върху дохода“ в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

Разяснението дава насоки как да се прилагат изискванията на МСС 12 относно признаване и оценяване, когато има несигурност относно отчитането на данък върху дохода.

Годишни подобрения на МСФО 2015-2017 г., в сила от 1 януари 2019 г., все още не са приети от ЕС

Тези изменения включват незначителни промени в:

- **МСФО 3 "Бизнес комбинации"** – Групата преоценява предишния си дял в съвместно контролирана дейност, когато придобие контрол върху дейността.

- МСФО 11 "Съвместни предприятия" - Групата не преоценява предишния си дял в съвместно контролирана дейност, когато придобие съвместен контрол върху дейността.
- МСС 12 "Данъци върху дохода" - Групата отчита всички данъчни последици от плащанията на дивиденди по същия начин както самите тях.
- МСС 23 "Разходи по заеми" - Групата третира като част от общите заеми всеки заем първоначално взет за разработване на актив, когато активът е готов за планираната употреба или продажба.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 Представяне на финансови отчети. Групата е приела да представи отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансово състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние не са представени два сравнителни периода, защото Групата не е преизчислявала ретроспективно позиции във финансовия отчет в резултат на грешки или промяна на счетоводна политика и не е прекласифицирала позиции във финансовия отчет през 2018 г.

4.3. База за консолидация

В консолидираният финансов отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието майка и дъщерното предприятие към 31 декември 2018 г. Дъщерно предприятие е това предприятие, което се намира под контрола на компанията майка. Налице е контрол, когато компанията майка е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. Дъщерното предприятие има отчетен период, приключващ на 31 декември.

Всички вътрешно групови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от транзакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешно групови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерното предприятие са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

4.4. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

При трансформация на балансовите позиции на дъщерното дружество Булгартел Скопие ДООЕЛ са приложени следните заключителни курсове на македонския денар към евро:

- 31 декември 2018 г. - 61,4950 македонски денар/евро

- 31 декември 2017 г. - 61,4907 македонски денар/евро

Резултатите и финансовата позиция на всички предприятия в Групата (никое, от които няма валута на свръхинфлационна икономика), които имат функционална валута, различна от валутата на представяне на Групата се преоценяват по валутата на представяне по следния начин:

- Активите и пасивите от всеки представен финансов отчет в консолидирания отчет за финансовото състояние се преизчисляват по заключителен курс към датата на консолидирания отчет за финансово състояние;

- Приходите и разходите от всеки представен отчет в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход се преизчисляват по курса към датата на сделката или по средни валутни курсове; и

Всички курсови разлики, възникнали в резултат на преизчисляването, се признават в друг всеобхватен доход.

4.5. Приходи

Основните приходи, които Групата генерира са свързани с приходи от предоставяне на услуги, като отдаване под наем на национални и международни линии, телекомуникационни услуги за пренос на данни, насложени IP услуги и други.

За да определи дали и как да признае приходи, Групата използва следните 5 стъпки:

- 1 Идентифициране на договора с клиент
- 2 Идентифициране на задълженията за изпълнение
- 3 Определяне на цената на сделката
- 4 Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
- 5 Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите се признават или в даден момент или с течение на времето, когато или докато Групата удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните стоки или услуги на своите клиенти.

Групата признава като задължения по договор възнаграждение, получено по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в отчета за финансовото състояние. По същия начин, ако Групата удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, то признава в отчета за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

Признаване и оценка на приходите от договори с клиенти

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху обещаните в договора стоки и/или услуги се прехвърли на клиента в размер, който отразява възнаграждението, на което Групата очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги.

Контролът се прехвърля на клиента, когато (или като) удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Групата извършва преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничени (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Групата признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

Договори за право на ползване на активи – оптични влакна

Групата е сключило дългосрочни договори за предоставяне на неотменими права на ползване на оптични влакна на клиенти в качеството си на лизингодател по оперативен лизинг. Съгласно сключените договори, цената е получена авансово и е отчетена като „предплатени услуги от клиенти“ на ред „Търговски и други задължения“ в отчета за финансовото състояние, който се признава като текущ приход на линейна база за срока, за който активите са предоставени за ползване на клиентите.

Оценяване

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

При определяне на цената на сделката Групата взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Групата очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с

изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Групата признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Групата разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката.

При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение и възнаграждението, дължими на клиента (ако има такива).

Търговски вземания и активи по договори

Вземането представлява правото на Групата да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е., преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Активът по договор е правото на Групата да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите Групата изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно.

Пасиви по договори

Като пасив по договор Групата представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлежат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти.

4.5.1 Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат текущо метода на ефективната лихва, съгласно изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“.

4.5.2 Приходи от финансиране

Първоначално финансиранятия се отчитат като приходи за бъдещи периоди (финансиране), когато има значителна сигурност, че Групата ще получи финансирането и ще изпълни условията, при които то е отпуснато. Финансиране, целящо да обезщети Групата за текущо възникнали разходи се признава като приход в същия период, в който са възникнали разходите. Финансиране, целящо да компенсира Групата за направени разходи по придобиване на активи, се признава

като приход от финансиране пропорционално на начислената за периода амортизация на активите, придобити с полученото финансиране.

4.6. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им. Разходите за гаранции се признават и се приспадат от свързаните с тях провизии при признаването на съответния приход.

4.7. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

Когато са получени заеми без конкретно целево предназначение и те са използвани за придобиването на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират, се определя чрез прилагане на процент на капитализация към разходите по този актив. Процентът на капитализация е средно претеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Групата, които са непогасени през периода, като се изключат заемите, получени специално за целите на придобиване на един отговарящ на условията актив.

4.8. Нематериални активи

Нематериални активи включват програмни продукти, патенти, лицензии и и търговски марки. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Софтуер 2-5 години
- Лицензии 20 години
- Права на ползване 15 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Амортизация на нефинансови активи“.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи“.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Групата е в размер на 700 лв.

4.9. Машини и съоръжения

Машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на оптични кабелни линии и машини и оборудване се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните в последствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценъчен резерв), ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценъчен резерв се отразява за сметка на неразмразената печалба.

Преоценките се извършват при спазване на следната периодичност на преоценката:

- когато справедливата стойност на активите търпи само незначителни промени, преоценката се прави на всеки три години;
- когато справедливата стойност на машини и съоръжения се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката им се извършва на по-кратки интервали от време, така че балансовата стойност на актива да не се различава съществено от справедливата му стойност.

Честотата на последващите преоценки при прилагане на модела на преоценка зависи от това дали балансовата стойност съществено се различава от справедливата стойност на даден преоценен актив към края на отчетния период.

В тази връзка, при извършване на годишната инвентаризация в края на отчетния период (края на финансовата година) Групата преглежда машините и съоръженията за индикации, че тяхната балансова стойност значително се различава от справедливата им стойност.

Справедливите стойности са:

- за машини, съоръжения и оборудване с неспециализиран характер – пазарната цена, определена чрез оценка;
- за машини, съоръжения и оборудване със специализиран характер (специфични за бранша, за които липсват доказателства за пазарната им стойност, тъй като рядко са обект на покупко-продажба) – амортизирана възстановима стойност, определена от оценители.

Когато се преоценява даден актив към датата на преоценката цялата натрупана до момента амортизация се третира по следния начин:

- Отписва за сметка на брутната балансова (отчетна) стойност на актива, а балансовата стойност на актива се преизчислява спрямо преоценената стойност на актива.

Последващите разходи, свързани с определен актив от машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Последващото оценяване на компютърни системи, оборудване и (транспортни средства) леки автомобили се извършва въз основа на цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Оптични кабелни линии	30 години
• Машини и съоръжения	7-10 години
• Транспортни средства	5 години
• Стопански инвентар	3-7 години
• Компютри	2 години

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/ (Загуба) от продажба на нетекущи активи“.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Групата е в размер на 700 лв.

4.10. Тестове за обезценка на нематериални активи, машини и съоръжения и инвестиции в дъщерни предприятия

При изчисляване размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминирание на ефекта от бъдещи

реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.11. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив на едно предприятие и финансов пасив или инструмент на собствения капитал на друго предприятие.

Финансов актив е всеки актив, който е представлява: парични средства, капиталов инструмент на друго предприятие, договорно право да се получат или разменят при потенциално благоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на Групата и е недериватив, при който то може или ще получи променлив брой от своите капиталови инструменти, или дериватив, който може или ще бъде уреден, чрез размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой собствени капиталови инструменти.

Финансов пасив е всеки пасив, който представлява: договорно право да се предоставят или разменят при потенциално неблагоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на издателя и е недериватив, при който Групата може или ще получи променлив брой от капиталовите инструменти на предприятието, или дериватив, който може или ще бъде уреден, по начин, различен от размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой капиталови инструменти на предприятието.

4.11.1 Финансови инструменти съгласно МСФО 9, считано от 01.01.2018 г.

Първоначално признаване и класификация

Групата първоначално признава финансов актив в момента, в който стане страна по договорно споразумение, и го класифицира съгласно бизнес модела за управление на финансови активи и характеристиките на договорените парични потоци.

Групата класифицира своите финансови активи, съобразно последващото им оценяване в три категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“, „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност пред печалба или загуба“, както това е уместно, съгласно договорните условия по инструментите и установените бизнес модели в Групата, в съответствие с МСФО 9.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансови активи се отнася до начина, по който управлява финансовите си активи, за да генерира парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще бъдат резултат от събирането на договорните парични потоци, продажбата на финансовите активи или и двете.

Ръководството на Групата е преценило, че финансовите активи представляващи парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица, се държат от Групата с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви (прилаган бизнес модел). Тези финансови активи се класифицират и оценяват последващо по амортизирана стойност.

Първоначално оценяване

Първоначално всички финансови активи, с изключение на търговските вземания, се оценяват по тяхната справедлива стойност, плюс преките разходи по транзакцията, в случай, че не се отчитат по справедлива стойност в печалбата и загубата, когато се признават първоначално нето от разходите по сделката. Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране и за които Групата прилага практически целесъобразната мярка по МСФО 15 в това отношение, се оценяват първоначално по съответната цената на сделката, в съответствие с МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във финансови разходи, финансови приходи с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред други разходи в отчета за печалбата или загубата

Последващо оценяване и представяне

За целите на последващото оценяване и представяне финансовите активи се класифицират в една от следните категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“ (дългови инструменти), „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с рекласифициране на натрупаните печалби и загуби (дългови инструменти), „финансови активи, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, без рекласифициране на натрупани печалби и загуби при отписване“ (капиталови инструменти) или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ (дългови и капиталови инструменти).

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Тази категория включва парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица и предоставени заеми. Тази категория финансови активи е най-съществена за Групата.

Групата оценява и измерва финансовите активи по амортизирана стойност, ако са изпълнени и двете от следните условия:

- Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел с цел да се държат финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци;
- Договорените условия на финансовия актив водят до определени дати на паричните потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница.

Последващото оценяване се извършва, по метода на „ефективната лихва“, чрез който приходите от лихви се изчисляват, като ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на инструментите. За закупени или създадени активи, с първоначална кредитна обезценка и такива с призната впоследствие кредитна обезценка, се прилага, съответно, коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент и ефективния лихвен процент, но по амортизираната стойност на актива.

Финансовите активи в тази категория се подлагат на преглед за обезценка към датата на всеки консолидиран финансов отчет на Групата, като промените се отразяват в печалбата или загубата.

Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, променен или обезценен.

- **Търговски вземания**

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Групата държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Отписване

Финансов актив (или, където е приложимо, част от финансов актив или част от група подобни финансови активи) се отписват в случаи когато договорните права върху паричните потоци от актива са изтекли или Групата е прехвърлила правата си за получаване на парични потоци от актива или е поело задължението да изплати изцяло получените парични потоци без съществено забавяне на трета страна по споразумение "прехвърляне".

При отписване на финансов актив в неговата цялост разликата между 1) балансовата стойност (измерена към датата на отписване) и 2) полученото възнаграждение (включително всеки нов актив, получен без новото поемане на нов пасив) се признават в печалбата или загубата.

Когато Групата е прехвърлила правата си за получаване на парични потоци от актив или е сключила споразумение за прехвърляне, то оценява дали и в каква степен са запазени рисковете и ползите от собствеността. Когато нито прехвърли, нито запази съществено всички рискове и ползи от актива, нито прехвърли контрола върху актива, Групата продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото му участие. В този случай Групата признава свързан пасив. Прехвърленият актив и свързаният с него пасив се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Групата е запазило.

Обезценка на финансови активи

Новите изисквания за обезценка съгласно МСФО 9, използват повече информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“, който замества „модела на понесените загуби“, представен в МСС 39.

Инструментите, които попадат в обхвата на новите изисквания, включват заеми и други дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, търговски вземания, активи по договори, признати и оценявани съгласно МСФО 15, както и кредитни ангажменти и някои договори за финансова гаранция (при емитента), които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Групата разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

При прилагането на този подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (Фаза 1) и
- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (Фаза 2)
- „Фаза 3“ обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за първата категория, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за втората категория. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Групата и паричните потоци, които тя действително очаква да получи („паричен недостиг“). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент).

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Към 31.12.2018 г. Групата е използвала модел за обезценка на база дисконтирани парични потоци чрез определен дисконтов фактор за възстановимата стойност на вземанията.

За търговските вземания и активите по договори, произтичащи от сделки в обхвата на МСФО 15, които не съдържат съществен компонент на финансиране Групата прилага опростен подход в съответствие с МСФО 9, като признава провизия за загуба от обезценка за очаквани кредитни загуби въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Групата прилага матрица, чрез която се изчисляват очакваните кредитни загуби по търговски вземания. За изходни данни относно търговските вземания, Групата използва натрупания си опит в областта на кредитните загуби по такива инструменти, за да оцени очакваните кредитни загуби. Ползваните исторически данни са за периоди от 3 до 5 години назад. Към всяка отчетна дата Групата определя стойността на обезценката за всеки инструмент в размер, равен на очакваните загуби през целия живот, ако кредитният

риск за този финансов инструмент се е увеличил значително от момента на първоначалното признаване.

В случай, че към отчетната дата, кредитният риск върху даден финансов инструмент не се е увеличил значително спрямо момента на първоначалното признаване, обезценката за този финансов инструмент е в размер равен на очакваните 12-месечни кредитни загуби.

Допълнителни оповестявания, свързани с обезценката на финансови активи, се съдържат и в следните бележки:

- Търговски и други вземания
- Вземания от свързани лица

4.11.2 Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценка

Групата признава в отчета за финансовото си състояние финансов пасив само когато стане страна по договорни клаузи на финансовия инструмент.

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като: „финансови пасиви, оценявани впоследствие по амортизирана стойност“ (заеми и привлечени средства, търговски и други задължения) или като „финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалба или загубата“.

Първоначалното признаване става на датата на уреждане и се извършва по справедлива стойност плюс, в случай на финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата разходи, директно относими към придобиването или издаването на финансовия пасив. Таксите за управление на получените заеми се разсрочват за периода на ползване на заемите, чрез използване на метода на ефективния лихвен процент и се включват в амортизираната стойност на заемите.

Финансовите пасиви на Групата включват банкови заеми, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Според срока им на погасяване финансовите пасиви се класифицират на дългосрочни и краткосрочни.

Последващо оценяване

Последващата оценка на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация, както е описано по-долу:

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включват финансови пасиви, държани за търгуване, и финансови пасиви, определени при първоначалното им признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се класифицират като държани за търгуване, ако са направени с цел обратно изкупуване в близко бъдеще.

Печалбите или загубите от пасиви, държани за търгуване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Финансовите пасиви, определени при първоначалното им признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят на първоначалната дата на признаване и само ако са изпълнени критериите в МСФО 9.

Групата не е определило финансови пасиви като отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност

Категория „финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност“ включва получени заеми, търговски задължения и други задължения, при които Групата е станало страна по договор или споразумение и които следва да бъдат уредени в нетно парични средства. Тази категория е с най-съществен дял за финансовите инструменти на Групата и за него като цяло.

Получените заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Групата. Те са отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, нетно от разходите по получаването на заемите. Преки разходи по сделката се отнасят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземе предвид всяка отстъпка или премия при придобиването, също такси или разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Разходите (изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва) се включва като финансови разходи в отчета за печалбата или загубата и други всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

За финансовите пасиви, които се отчитат по амортизирана стойност, печалбата или загубата се признава в печалбата или загубата за периода, когато финансовият актив или финансовият пасив се отписва или обезценява и чрез процеса на амортизиране.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на Общото събрание на акционерите.

Отписване

Групата отписва финансов пасив само когато уреди (изпълни) задължението, изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

Когато съществуващ финансов пасив е заменен от друг от същия заемодател при съществено различни условия или условията на съществуващо задължение са съществено променени, такава размяна или промяна се третира като отписване на първоначалното задължение и признаване на нов пасив. Разликата в съответните балансови стойности се признава в отчета за печалбата или загубата.

Разликата между балансовата стойност на финансовия пасив, уреден или прехвърлен на друга страна, и заплатеното за уреждането, включително пари и прехвърляне на непарични активи, се признава в печалби и загуби за периода.

Компенсиране на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират, а нетната сума се отчита в отчета за финансовото състояние, ако има действащо законно право да се компенсират признатите суми и Групата има намерение да се уреди на нетна основа, да се реализират активите и уреждат пасивите едновременно.

4.12 Финансови инструменти, съгласно МСС 39, до 31.12.2017

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Групата ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.12.1 Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Групата. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за печалбата или загубата на редове „Финансови разходи“, „Финансови приходи“ или „Други финансови позиции“, с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи“.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Групата спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че

контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за печалбата или загубата на ред „Други разходи“.

4.12.2 Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват заеми, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг. Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Групата. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Групата, нетно от разходите по получаването на заемите.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на едноличния акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на съдружниците.

4.13. Материални запаси

Материалните запаси включват материали. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.14. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата.

4.15. Парични средства

Паричните средства се състоят от наличните пари в брой и парични средства по банкови сметки.

4.16. Собствен капитал и резерви

Акционерният капитал на Групата отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Другите резерви включват законови резерви (вж. пояснение 0).

Резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи включва текущи актюерски загуби и печалби във връзка с формирането на обезщетения за персонала при пенсиониране (вж. пояснение 10.3).

Натрупаната загуба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Всички трансакции с едноличния собственик на Групата са представени отделно в консолидирания отчет за собствения капитал.

4.17. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Групата е разработила план за доходи на персонала при пенсиониране, съгласно който всеки служител чийто стаж в Групата е:

- до 10 години, дължимата сума при пенсиониране е в размер на 2 брутни месечни заплати и
- над 10 години, дължимата сума при пенсиониране е в размер на 6 брутни месечни заплати.

Ръководството на Групата оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход.

Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и консолидирания друг всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“. Разходите по трудовия стаж са включени в „Разходи за персонала“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.18. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило

основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнали. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Групата е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.19. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.19.1 Обезценка

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.19.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към края на всеки отчетен период ръководството извършва преглед на полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 6 и 6. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.19.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Основната дейност на Групата е изложена на технологични промени, които могат да доведат до резки изменения в продажните цени.

5. Ефект от промяна на счетоводната политика и корекции на счетоводни грешки

Както е оповестено МСФО 9 е приложен без преизчисляване на сравнителната информация. Прекласификациите и корекциите, произтичащи от тези промени в счетоводната политика на Групата, не се отразяват в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2017 г., а се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние към 1 януари 2018 г.

Следващата таблица показва корекциите, признати за всяка отделна позиция, засегната от преизчислението.

	31 декември 2017	МСФО 9	1 януари 2018
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв. преизчислен
Активи			
Текущи активи			
Търговски и други вземания	2 168	(40)	2 128
Текущи активи	2 833	(40)	2 793
Общо активи	12 571	(40)	12 531
Собствен капитал и пасиви			
Собствен капитал			
Натрупана загуба	(2 395)	(40)	(2 435)
Общо собствен капитал	4 417	(40)	4 377
Общо собствен капитал и пасиви	12 571	(40)	12 531

Общият ефект върху натрупаната загуба на Групата към 1 януари 2018 г. е представен, както следва:

	Натрупана загуба
	хил. лв.
Крайно салдо към 31 декември 2017 г. – МСС 39	(2 395)
Корекции от прилагането на МСФО 9:	
Увеличение на загубата от обезценка на търговски вземания	(40)
Начално салдо към 1 януари 2018 г. – МСФО 9	(2 435)

6. Машини и съоръжения

Машините и съоръженията на Групата включват оптични кабелни линии, машини и оборудване и разходи за придобиване на нетекущи активи. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Оптични кабелни линии	Машини и оборудване	Транспортни средства	Разходи за придобиване на нетекущи активи	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2018 г.	6 546	2 805	215	1 146	10 712
Новопридобити активи	1	20	-	-	21
Отписани активи	-	(160)	-	-	(160)
Салдо към 31 декември 2018 г.	6 547	2 665	215	1 146	10 573
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2018 г.	(685)	(1 262)	(215)	-	(2 162)
Отписани активи	-	160	-	-	160
Амортизация	(273)	(426)	-	-	(699)
Салдо към 31 декември 2018 г.	(958)	(1 528)	(215)	-	(2 701)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	5 589	1 137	-	1 146	7 872

	Оптични кабелни линии	Машини и оборудване	Транспортни средства	Разходи за придобиване на нетекущи активи	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2017 г.	6 546	2 364	215	1 146	10 271
Новопридобити активи	-	448	-	-	448
Отписани активи	-	(6)	-	-	(6)
От преизчисление на чуждестранна дейност	-	(1)	-	-	(1)
Салдо към 31 декември 2017 г.	6 546	2 805	215	1 146	10 712
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2017 г.	(411)	(818)	(215)	-	(1 444)
Отписани активи	-	6	-	-	6
Амортизация	(274)	(450)	-	-	(724)
Салдо към 31 декември 2017 г.	(685)	(1 262)	(215)	-	(2 162)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	5 861	1 543	-	1 146	8 550

През месец март 2018 г. е получено решение от Министерството на Транспорт и връзки, с което се издава на Булгартел Скопие ДООЕЛ градежно съответствие (Урбанистическа Съгласност) за дела на Групата от положения оптичния кабел, с което той вече е легално признат като построен от Булгартел Скопие ДООЕЛ обект и след изчисляване и заплащане на таксите към общините през териториите, на които преминава, може да бъде вписан в кадастъра на Р. Македония като собственост на Групата. На 06.12.2018 г., е издадено от страна на Министъра на Транспорт и връзки на Р. Македония, Решение на Министерството, с което се утвърждава правен статут на дела на Булгартел Скопие ДООЕЛ в оптичното кабелно трасе. Решението е изпратено и очаква вписване в Кадастъра на Р. Македония.

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

7. Нематериални активи

Нематериални активи на Групата включват програмни продукти, патенти, лицензи и търговски марки и права на ползване на оптични влакна. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Програмни продукти	Права на ползване на оптични влакна	Патенти, лицензи и търговски марки	Други	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2018 г.	72	1 826	15	4	1 917
Салдо към 31 декември 2018 г.	72	1 826	15	4	1 917
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2018 г.	(72)	(743)	(7)	(4)	(826)
Амортизация	-	(123)	-	-	(123)
Салдо към 31 декември 2018 г.	(72)	(866)	(7)	(4)	(949)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	-	960	8	-	968

	Програмни продукти	Права на ползване на оптични влакна	Патенти, лицензи и търговски марки	Други	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2017 г.	72	1 826	15	4	1 917
Салдо към 31 декември 2017 г.	72	1 826	15	4	1 917
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2017 г.	(72)	(621)	(7)	(4)	(704)
Амортизация	-	(122)	-	-	(122)
Салдо към 31 декември 2017 г.	(72)	(743)	(7)	(4)	(826)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	-	1 083	8	-	1 091

Всички разходи за амортизация се включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“. Групата не е заложила нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

8. Материални запаси

Материалните запаси, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	31 декември 2018	31 декември 2017
	'000 лв.	'000 лв.
Материали и консумативи	199	195

Материалните запаси не са предоставяни като обезпечение на задължения.

9. Търговски и други вземания

	31 декември 2018 '000 лв.	31 декември 2017 '000 лв.
Некущи активи		
Предплатени услуги	367	97
Нефинансови активи	367	97
Текущи		
Търговски вземания, брутно	353	2 014
Обезценка	(24)	(20)
Търговски вземания	329	1 994
Вземания по съдебни спорове, бруто	2	1
Обезценка	-	-
Вземания по съдебни спорове	2	1
Финансови активи	331	1 995
Данъчни вземания	12	76
Предплатени абонаменти и застраховки	47	80
Предоставени депозити	20	9
Авансови плащания	10	8
Вземания от застрахователни събития	7	-
Нефинансови активи	96	173
Търговски и други вземания	427	2 168

Другите нетекущи вземания представляват предплатени абонаменти за поддръжка на техническо оборудване в размер на 367 хил. лв. към 31 декември 2018 г. (2017 г. 97 хил. лв.)

Останалите вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Съгласно разпоредбите на МСФО 9, загубите от обезценка следва да се признават по-рано, отколкото тези според МСС 39.

Моделът на очакваните кредитни загуби има ефект върху търговските вземания на Групата, както за активи по договор, произтичащи от МСФО 15 и за търговски вземания Групата прилага опростен подход за признаване на очакваните кредитни загуби, тъй като те не съдържат съществен компонент на финансиране.

Търговските вземания, които към 1 януари 2018 г. са били класифицирани като вземания, са обезценени чрез увеличаване на коректива за обезценка и са признати в началното салдо на неразпределената печалба към 1 януари 2018 г. при преминаването към МСФО 9.

Изменението в обезценката на вземанията може да бъде представено по следния начин:

	31 декември 2018 '000 лв.	31 декември 2017 '000 лв.
Салдо към 1 януари	20	23
Обезценка съгласно промени в счетоводна политика	44	-
Отписани суми (несъбираеми)	-	(3)
Възстановяване на загуба от обезценка	(40)	-
Салдо към 31 декември	24	20

Групата няма необезценени просрочени търговски вземания.

10. Парични средства

Паричните средства включват следните елементи:

	31 декември 2018 '000 лв.	31 декември 2017 '000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- евро	1 017	189
- български лева	42	181
- македонски денар	86	99
Парични средства	1 145	469

Групата няма блокирани парични средства.

11. Собствен капитал

Регистрираният капитал на Групата се състои от 6 406 на брой поименни акции с право на глас с номинална стойност в размер на 1 000 лв. за акция. На 10.11.2017 г. с решение поток 69-2017/07.11.2017г. на СД на Български енергиен холдинг ЕАД, се джирисват безусловно и неотменимо с Временно удостоверение № 003 от 23.10.2017, удостоверяващо права върху записани и изцяло платени 3 203 / три хиляди двеста и три/ броя поименни акции, с номинална стойност BGN 1000/ хиляда лева/ всяка, с номера от №0001 до № 3 203, на Електроенергиен Системен Оператор ЕАД вписано в Търговския регистър по вписванията с ЕИК 175201304, представляващи 50% / петдесет процента/ от капитала на Булгартел АД и Временно удостоверение № 004 от 23.10.2017, удостоверяващо права върху записани и изцяло платени 3 203 / три хиляди двеста и три/ броя поименни акции, с номинална стойност BGN 1000/ хиляда лева/ всяка, с номера от № 3 204 до № 6 406 на Булгартрансгаз ЕАД вписано в Търговския регистър по вписванията с ЕИК 175203478 представляващи 50% / петдесет процента/ от капитала на Булгартел АД. Промяната е отразена в Търговския регистър по партидите на новите акционери.

На 18.12.2018 г. в Търговския регистър по партидата на Булгартел е отразена промяната в правноорганизационната форма.

Във връзка с това, че промените в правноорганизационната форма се считат за станали известни на третите лица от момента на обявяването им, в настоящия консолидиран финансов отчет правната форма е оповестена като акционерно дружество (Булгартел АД).

11.1. Акционерен капитал

	2018 Брой	2017 Брой
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	6 406	6 406
Брой издадени и напълно платени акции	6 406	6 406
Общ брой акции, оторизирани на 31 декември	6 406	6 406

	31 декември 2018 Брой акции	31 декември 2018 %	31 декември 2017 Брой акции	31 декември 2017 %
Електроенергиен Системен	3 203	50	3 203	50

Оператор ЕАД
Булгартрансгаз ЕАД

3 203

50

3 203

50

11.2. Други резерви

Другите резерви в размер на 237 хил. лв. представляват законови резерви, които се формират от Булгартел АД, като разпределение на печалбата по реда на чл. 246 от Търговския закон. Те са заделени докато достигнат една десета или по-голяма част от капитала. Източници за формиране на законовите резерви са най-малко една десета част от нетната печалба, премии от емисии на акции и средствата, предвидени в устава или по решение на общото събрание на едноличния акционер. Законните резерви могат да бъдат използвани единствено за покриване на загуби от текущия и предходни отчетни периоди.

11.3. Резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи

Съгласно счетоводна политика възприета от 01.01.2013 г. по отчитането на дължими обезщетения на персонала при пенсиониране, Групата представя статистическите актюерски печалби и загуби в другия всеобхватен доход в периода на възникването им. В резултат на това натрупаният резерв към 31.12.2018 г. е в размер на (1) хил. лв. при натрупаната актюерска загуба е в размер на 4 хил. лв.

11.4. Преоценъчен резерв на нефинансови активи

Преоценъчният резерв на нефинансовите активи отразява увеличенията в справедливата стойност на имоти, машини и съоръжения и намаленията до степента, в която тези намаления са свързани с увеличение на същия актив, признато по-рано в друг всеобхватен доход. Натрупаният преоценъчен резерв към 31.12.2018 г. е в размер на 158 хил. лв. и е представен в консолидирания отчет за финансово състояние нетно от данъци (2017 г. 174 хил.лв).

12. Задължения към персонала

12.1 Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	31 декември 2018 '000 лв.	31 декември 2017 '000 лв.
Нетекущи:		
Провизии за пенсиониране-нетекуща част	26	19
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	26	19
	31 декември 2018 '000 лв.	31 декември 2017 '000 лв.
Текущи:		
Провизии за пенсиониране-текуща част	-	7
Задължения за заплати	44	45
Задължения за осигуровки	15	15
Задължения по неизползвани отпуски	8	9
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	67	76

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения по договори със служители на Групата, които следва да бъдат уредени през 2019 г. Другите краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с

натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и различни пенсионни плащания. Тъй като нито един служител няма право на по-ранно пенсиониране, останалата част от пенсионните задължения се считат за дългосрочни.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Групата е разработила план за доходи на персонала при пенсиониране, съгласно който всеки служител чийто стаж в Групата е:

- до 10 години, дължимата сума при пенсиониране е в размер на 2 брутни месечни заплати и
- над 10 години, дължимата сума при пенсиониране е в размер на 6 брутни месечни заплати.

Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран.

Ръководството на Групата е направило тези предположения след консултации с независим актюер.

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи са изчислени посредством кредитния метод на прогнозираните единици.

Кредитният метод на прогнозираните единици представя едно задължение, което ще възникне в един бъдещ момент във времето и се основава на редица предположения. От тази гледна точка метода е чувствителен по отношение на допусканията за стойностите на основните параметри, от които зависи настъпването на задължението и размера на дължимото обезщетение. Основните предположения, от които зависи размера на задължението се основават на следните демографски допускания и финансови допускания:

- прогнозиран ръст на заплатите в размер на 2% годишно от предходния период;
- процентът на дискотиране, който е използван при изчисляване на задължението в размер е в размер на 1% годишно (2017 г.: 1.4 %).

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	31 декември 2018 '000 лв.	31 декември 2017 '000 лв.
Провизии за пенсиониране в началото на годината	26	23
Увеличение на провизиите в резултат на служители, навършващи възрастта за пенсиониране в следващите пет години	3	2
Извършени плащания през периода	(7)	-
Актюерска печалба/загуба	4	1
Провизии за пенсиониране в края на годината	26	26

13. Отсрочени данъчни пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2018 г. '000 лв.	Признати в печалбата или загубата '000 лв.	31 декември 2018 г. '000 лв.
Нетекущи пасиви			
Машини и съоръжения	103	(14)	89
Текущи активи			
Доходи на физически лица и отпуски	(3)	1	(2)
Пенсионни и други задължения към персонала	(3)		(3)
	<u>97</u>	<u>(13)</u>	<u>84</u>
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	(6)		(5)
Отсрочени данъчни пасиви	<u>103</u>		<u>89</u>
Нетно отсрочени данъчни пасиви	<u>97</u>		<u>84</u>

Отсрочените данъци за сравнителния период 2017 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2017 г. '000 лв.	Признати в печалбата или загубата '000 лв.	31 декември 2017 г. '000 лв.
Нетекущи пасиви			
Машини и съоръжения	122	(19)	103
Текущи активи			
Търговски и други вземания	(3)	3	-
Доходи на физически лица	(3)	1	(2)
Компенсирани отпуски		(1)	(1)
Пенсионни и други задължения към персонала	(3)		(3)
	<u>113</u>	<u>(16)</u>	<u>97</u>
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	(9)		(6)
Отсрочени данъчни пасиви	<u>122</u>		<u>103</u>
Нетно отсрочени данъчни пасиви	<u>113</u>		<u>97</u>

Групата има данъчни загуби, за които не е признавало отсрочен данъчен актив в размер на 4 781 хил. лв.

14. Търговски и други задължения

	31 декември 2018 '000 лв.	31 декември 2017 '000 лв.
Нетекущи:		
Предплатени услуги от клиенти	3 297	3 631
Нефинансови пасиви	3 297	3 631
Нетекущи други задължения	<u>3 297</u>	<u>3 631</u>

Текущи:

Търговски задължения	315	699
Финансови пасиви	315	699
Данъчни задължения	19	21
Предплатени услуги от клиенти	449	466
Задължения към КРС	7	2
Текущи търговски и други задължения	790	1 188
Търговски и и други задължения	4 087	4 819

Предплатените услуги от клиенти са възникнали по дългосрочни договори за предоставени неотменими права на ползване на оптични влакна. Съгласно сключените договори цената е получавана авансово. Прихода се признава като текущ на линейна база за срока, за който активите са предоставени за ползване на клиентите.

През 2018 г. текущи приходи в размер на 545 хил. лв. (2017г.: 370 хил. лв.) са отчетени в печалбата или загубата на линейна база по тези договори.

Нетната балансова стойност на текущите търговски задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

15. Приходи от продажби

Приходите от продажби на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Приходи от предоставяне на услуги	2 275	2 439
Приходи по договори за предоставени неотменими права на ползване на оптични влакна и поддръжка	545	370
	2 820	2 809

16. Други приходи

Другите приходи на Групата включват:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Възстановени обезценки на вземания МСФО 9	40	-
Други	3	29
	43	29

17. Разходи за материали

Разходите за материали включват:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Гориво, авточасти и принадлежности	(29)	(22)
Спомагателни материали	(5)	(7)
Други	(6)	(12)
	(40)	(41)

18. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Такса колокация, пренос на данни, оптична свързаност,	(1 160)	(1 100)

наем влакна и IP транзит		
Наем помещения	(104)	(104)
Абонаментна техническа поддръжка	(97)	(62)
Консултантски услуги, експертни оценки, хонорари	(24)	(18)
Инсталационни такса	(4)	(18)
Застраховки	(16)	(14)
Управление, контрол холдинг	-	(11)
Наем на канална мрежа	(60)	(60)
Разходи свързани с поддръжка на автомобили	(14)	(15)
Комуникационни услуги	(8)	(10)
Други	(163)	(150)
	<u>(1 650)</u>	<u>(1 562)</u>

19. Разходи за персонал

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Разходи за заплати	(583)	(564)
Разходи за социални осигуровки и социални разходи	(191)	(194)
Разходи за персонала	<u>(774)</u>	<u>(758)</u>

20. Други разходи

Другите разходи на Групата включват:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Неустойки по търговски договори	(18)	(20)
Командировки	(8)	(8)
Други	(6)	(15)
	<u>(32)</u>	<u>(43)</u>

21. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Разходи за лихви по финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност		
Разходи за лихви по заеми, получени от БЕХ ЕАД	(137)	(137)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(137)	(137)
Банкови такси	(3)	(5)
Загуба от промяна във валутните курсове	(20)	(54)
Финансови разходи	<u>(160)</u>	<u>(196)</u>

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Печалба от промяна във валутни курсове	13	51
Финансови приходи	<u>13</u>	<u>51</u>

22. Данъчно облагане

Очакваните приходи от данък, базирани на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2017 г.: 10 %), и действително признатите данъчни приходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Загуба преди данъчно облагане	(602)	(463)
Данъчна ставка	10%	10%
Данъчен ефект от:		
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане:		
Увеличения на финансовия резултат за данъчни цели	83	85
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели:		
Намаления на финансовия резултат за данъчни цели	(70)	(69)
Директен данък върху лихви и неустойки, платен в Македония	-	(9)
Отсрочени данъчни приходи:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	13	16
Приходи от данъци върху дохода	13	7

23. Сделки със свързани лица

Предприятието оповестява следните свързани лица:

Краен Собственик на капитала на предприятията собственици на капитала на Групата-майка

Български Енергиен Холдинг ЕАД

Собственик на капитала на „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД

Българската държава чрез Министъра на Енергетиката

Собственици на капитала на Групата-майка

Булгартрансгаз ЕАД

Електроенергиен системен оператор ЕАД

Предприятия, които са под общ съвместен контрол с Групата (предприятия в група)

Национална Електрическа Компания ЕАД

АЕЦ Козлодуй ЕАД

ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД

Мини Марица-изток ЕАД

Булгаргаз ЕАД

АЕЦ Козлодуй – Нови мощности ЕАД

ВЕЦ Козлодуй ЕАД

Интерприборсервиз ООД

ТЕЦ Марица Изток 2 (9 и 10) ЕАД

ПФК Берое-Стара Загора ЕАД

Енергийна инвестиционна компания ЕАД - в ликвидация

Българска независима енергийна борса ЕАД

Асоциирани и съвместни предприятия за група БЕХ

Ай Си Джи Би АД

Южен поток България АД
КонтурГлобал Марица Изток 3 АД
КонтурГлобал Оперейшънс България АД
ЗАД Енергия
ПОД Алианс България АД
ХЕК Горна Арда АД
Трансболкан Електрик Пауър Трейдинг С.А. – NECO S.A.

Ключов ръководен персонал на предприятието:

1. Моника Александрова – Член на СД
2. Ирена Узунова – Член на СД
3. Пламен Църноречки – Член на СД и Изпълнителен директор

На състояло се общо събрание на акционерите от 11.12.2018г. е взето решение за освобождаване на Никола Васков Василев като Изпълнителен член на СД и назначаването на негово място на Пламен Огнянов Църноречки.

Продажбите и покупките на свързани лица се извършват по договорени цени. Неиздължените салда в края на отчетния период са необезпечени (с изключение на споразуменията за разсрочване), безлихвени (с изключение на заемите и споразуменията за разсрочване) и уреждането им се извършва с парични средства. За вземанията или задълженията към свързани лица не са предоставени или получени гаранции.

Групата е получила субординиран заем от Български енергиен холдинг ЕАД (БЕХ ЕАД).

Транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

Сделките и транзакциите между Групата и неговите свързани лица са както следва:

23.1 Сделки със собствениците

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Сделки с БЕХ ЕАД		
- продажба на услуги на БЕХ ЕАД	25	49
- получени услуги от БЕХ ЕАД	-	44
- разходи за лихви по получен заем от БЕХ ЕАД	137	137
Сделки с "Булгартрансгаз" ЕАД		
- продажба на услуги на Булгартрансгаз ЕАД	49	48
- продажба на услуги на Булгаргаз ЕАД	15	20
- покупки на услуги от Булгартрансгаз ЕАД	342	242
- начислени лихви Булгартрансгаз ЕАД	18	20
- депозит Булгартрансгаз ЕАД	13	1
Сделки с "ЕСО" ЕАД		
- покупки на услуги от ЕСО ЕАД	19	12
- депозит ЕСО ЕАД	-	2

22.2 Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Продажба на услуги		
- продажба на услуги на Мини Марица-изток ЕАД	4	3

23.3 Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Групата включва членовете на Съвета на директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Залплати, включително бонуси	122	110
Разходи за социални осигуровки и придобивки	19	18
Общо краткосрочни възнаграждения	141	128

24. Разчети със свързани лица в края на годината

	31 декември 2018 '000 лв.	31 декември 2017 '000 лв.
Текущи вземания от:		
- Булгаргаз ЕАД – предоставени услуги	1	1
Общо текущи вземания от свързани лица	1	1
Нетекущи задължения		
- БЕХ ЕАД по получени заеми, в т.ч.:		
- главница	1 544	1 087
Общо нетекущи задължения към свързани лица	1 544	1 087
Текущи задължения		
- БЕХ ЕАД по получени заеми в т.ч.:		
- главница	1 338	1 795
- лихви	23	12
Получени заеми от свързани лица	1 361	1 807
- Булгартрансгаз ЕАД – получени услуги	25	239
- Булгартрансгаз ЕАД - неустойки по получени услуги	-	10
Търговски задължения към свързани лица	25	249
Общо текущи задължения към свързани лица	1 386	2 056
Общо задължения към свързани лица	2 930	3 143

Получени заеми от БЕХ ЕАД

С решение на СД на БЕХ Протокол 67-2018/20.11.2018г. се променя срока и се удължава гратисен период на плащане на главница по договор за заем №95-2016г. между "Булгартел" АД и "БЕХ" ЕАД. Срок на действие до 31.10.2020г., гратисен период на плащане на главница - 29 месеца считано то 01.11.2016г., срок на изплащане на главница - 19 месеца, считано за периода от 30.04.2019г. до 31.10.2020г. Към 31.12.2018 г. начислената лихва по кредитното споразумение е в размер на 137 х.лв.

Оповестяване на промените в пасивите, възникващи от финансови дейности, включително промени, възникващи от парични потоци и непарични промени

Пасиви, възникващи от финансови дейности	На 1 януари	Парични потоци от финансова дейност	Промени с непаричен характер - безналични	На 31 декември
		Плащания	Придобити (увеличения)	
Дългосрочни търговски заеми свързани лица	2 894	(125)	136	2 905
Общо пасиви от финансови дейности:	2 894	(125)	136	2 905

Освен заемите, получени от свързани лица, Групата не отчита други пасиви, възникващи от финансови дейности, които да бъдат оповестени в съответствие с Параграфи 44 А – 44 Д на МСС 7.

25. Условни активи и условни пасиви

През годината няма предявени гаранционни или правни искове към Групата. Ръководството не счита, че съществуват съществени рискове в резултат на динамичната фискална и регулаторна среда в България, които биха наложили корекции в консолидирания финансов отчет за годината, приключила на 31 декември 2018 г.

25.1. Оперативен лизинг като лизингополучател

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг“ действащи отчетната 2018 г. правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

Групата е лизингополучател по оперативен лизинг за наем на обекти

Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Дължимите минимални плащания по договори за оперативен лизинг на Групата са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			
	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Към 31 декември 2018 г.	94	-		94
Към 31 декември 2017 г.	94	39		133

Лизинговите плащания, признати като разход за периода са в размер на 94 хил. лв. (2017 г.: 94 хил. лв.). Тази сума включва минималните лизингови плащания.

Договорите за оперативен лизинг на Групата не съдържат клаузи за условен наем. Нито един от договорите за оперативен лизинг не съдържа опция за покупка, клаузи за

увеличение или ограничения относно дивиденди, по-нататъшен лизинг или допълнителен дълг.

26. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	31 декември 2018 '000 лв.	31 декември 2017 '000 лв.
Кредити и вземания		
Търговски и други вземания	331	1 995
Търговски вземания от свързани лица	1	1
Парични средства	1 145	469
	1 477	2 465
Финансови пасиви	31 декември 2018 '000 лв.	31 декември 2017 '000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:		
Получени заеми от свързани лица	2 905	2 894
Търговски и други задължения	315	699
Търговски задължения към свързани лица	25	249
	3 245	3 842

Информация относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти е представена в пояснение 4.12. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в пояснение 26.

27. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата вижте пояснение 27. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Групата се осъществява от централната администрация на Групата в сътрудничество със съвета на директорите. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари.

Групата не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложена Групата, са описани по-долу.

27.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Групата.

27.1.1. Лихвен риск

Политиката на Групата е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Към 31 декември 2018г. Групата е изложена на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по заеми които са получени от и предоставени на свързани лица, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Групата са с фиксирани лихвени проценти.

Изменението на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на лихвените проценти по заемите с плаващ лихвен процент, базиран на ОЛП в България, в размер на +/- 0.01 % (за 2017г. +/- 0.01) към 31 декември 2018г. за Групата е незначителен. Тези промени се определят като вероятни въз основа на наблюдения на настоящите пазарните условия. Изчисленията се базират на промяната на средния пазарен лихвен процент и на финансовите инструменти, държани от Групата към края на отчетния период, които са чувствителни спрямо промени на лихвения процент. Всички други параметри са приети за константни.

27.1.2. Други ценови рискове

Групата не е изложено на други ценови рискове.

27.2 Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми и възникване на вземания от клиенти. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	31 декември 2018 '000 лв.	31 декември 2017 '000 лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Кредити и вземания		
Търговски и други вземания	332	1 996
Парични средства	1 145	469
Балансова стойност	1 477	2 465

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Групата е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Групата няма необезценени търговски вземания с изтекъл срок на плащане.

По отношение на търговските и други вземания Групата не е изложена на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в една индустрии и географски области. На базата на исторически показатели,

ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата по отношение на тези финансови инструменти.

27.3 Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода.

Групата държи пари в брой, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер.

Към 31 декември 2018 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2018г.	Текущи	Нетекущи
	До 12 месеца	От 1 до 5 години
	'000 лв.	'000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:		
Получени заеми от свързани лица	1 361	1 544
Търговски и други задължения	315	-
Търговски задължения към свързани лица	25	-
Общо	1 701	1 544

В предходните отчетни периоди падежите на договорните задължения на Групата са обобщени, както следва:

31 декември 2017г.	Текущи	Нетекущи
	До 12 месеца	От 1 до 5 години
	'000 лв.	'000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:		
Получени заеми от свързани лица	1 807	1 087
Търговски и други задължения	699	-
Търговски задължения към свързани лица	249	-
Общо	2 755	1 087

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до шест месеца.

28. Оценяване по справедлива стойност

28.1. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Справедливата стойност на финансови инструменти е представена в сравнение с тяхната балансова стойност към края на отчетните периоди в следната таблица:

Финансови активи	Към 31 декември 2018 г.		Към 31 декември 2017 г.	
	Справедлива стойност '000 лв.	Балансова стойност '000 лв.	Справедлива стойност '000 лв.	Балансова стойност '000 лв.
Кредити и вземания:				
Търговски и други вземания	331	331	1 995	1 995
Търговски вземания от свързани лица	1	1	1	1
Парични средства	1 145	1 145	469	469
	1 477	1 477	2 465	2 465
Финансови пасиви	Към 31 декември 2018г.		Към 31 декември 2017г.	
	Справедлива стойност '000 лв.	Балансова стойност '000 лв.	Справедлива стойност '000 лв.	Балансова стойност '000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:				
Получени заеми от свързани лица	2 905	2 905	2 894	2 894
Търговски и други задължения	315	315	699	699
Търговски задължения към свързани лица	25	25	249	249
	3 245	3 245	3 842	3 842

28.2 Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2018г. и 31 декември 2017г., оценявани периодично по справедлива стойност:

	Ниво 3 2018 '000 лв.	Ниво 3 2017 '000 лв.
- оптични кабели	5 589	5 861
- машини и оборудване	1137	1543
	5 589	7 404

Справедливата стойност на оптични кабелни линии и машини и оборудване на Групата е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители.

29. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания капитал към нетния дълг.

Групата определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг, представени в отчета за финансовото състояние.

Субординираният дълг включва необезпечените заеми на Групата.

Нетният дълг включва сумата на всички задължения, търговските и други задължения, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

	31 декември 2018 '000 лв.	31 декември 2017 '000 лв.
Собствен капитал	3 785	4 417
+Субординиран дълг	2 905	2 894
Коригиран капитал	6 690	7 311
Общо задължения, търговски и други задължения	4 289	5 260
- Пари и парични еквиваленти	(1 145)	(469)
Нетен дълг	3 144	4 791
Съотношение на коригиран капитал към нетен дълг	1:0.42	1:0.66

30. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или други значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване.

31. Одобрение на финансовия отчет

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2018 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 29.05.2019 г.